

Kunnskapshåndtering 8.semester

Litteratursøk

Bibliotek for medisin og helsefag (UMH)
www.ub.uio.no/umh
2006

Kursinnhold

- Søkestrategi – "Det tredelte spørsmål"
- Medline, Cochrane Library, Clinical Evidence, UpToDate
- Praktiske øvelser
- E-tidsskrifter
- Tips til oppgaven
 - Siteringer
 - DUO – mal for oppgaveskriving
- Søkning på eget tema (prosjektoppgaven)

5 trinn i kunnskapsbasert praksis

1. Formuler et presist spørsmål fra praksis
2. **Finn forskningsbasert kunnskap**
3. Kritisk vurdere kunnskapen
4. Integrer gyldig og relevant kunnskap med erfaring og brukerens preferanser og overføre dette til praksis
5. Evaluer egen praksis

Søkeprosessen

- Formulere et fokusert spørsmål
- Planlegge søkestrategien (velge søkeord og kombinere disse)
- Identifisere de beste kildene
 - Medline, Cochrane Library, Clinical Evidence, Embase, Biological Abstracts, ISI Web of Science...
- Bruke kilden effektivt
- Evaluere søkeresultatet og eventuelt korrigerer søkestrategien
- Lagre resultatene

Scenario

Du er allmennpraktiker og en av pasientene dine, Alma Nakken, kontaktet deg for en ukes tid siden og klaget over akutte smerter i nedre del av ryggen. Siden smertene var størst når hun satt eller gikk, rådet du henne til å holde sengen til smertene begynte å avta. I dag har Alma kontaktet deg igjen, hun synes ikke ryggen er blitt noe bedre. Du er usikker på hvorvidt du skal råde henne til fortsatt å holde sengen.

Fra scenario til spørsmål

Fokusert spørsmål:

Bør pasienter med akutte smerter i nedre del av ryggen holde sengen?

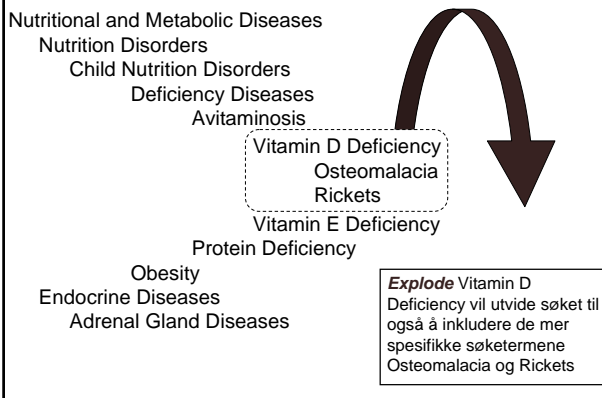
Det tredelte spørsmål

	HVEM	HVA	RESULTAT
	Pasient / Populasjon / Problem	Intervensjon / Eksposisjon / Virkemiddel	Utfall
↑ OR			
	← AND →		

MeSH = Medical Subject Heading

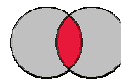
- Acute low back pain
 - Low back pain
 - Lumbago
- } = Low back pain
- Bed rest
 - Bedrest
- } = Bed rest
- Immobilisation
 - Immobilization
- } = Immobilization

Explode-funksjonen i Medline

Bruk av logiske operatører

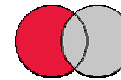
Søkeord kombineres med logiske/boolske operatører

AND Begge ord skal forekomme

OR Ett eller begge ord skal forekomme

NOT Det første ordet, men ikke det andre, skal forekomme

Noen sentrale begrep...

Primær- eller sekundær-ressurser?

Primær-ressurser

- Databaser der hovedvekten av innholdet er enkeltstudier / artikler / primærstudier
 - Medline, CINAHL, EMBASE ...

Sekundær-ressurser

- Databaser og søkeverktøy som gir tilgang til sammenstillinger av primærstudier til systematiske oversikter og meta-analyser
 - Cochrane library, Clinical Evidence, UpToDate, NEL...

MEDLINE

- Medline – største og mest brukte database for å finne medisinske tidsskriftartikler
- Referanser til artikler fra ca. 4800 biomedisinske tidsskrifter
- Internasjonal, med hovedvekt på amerikanske tidsskrifter
- Inneholder for det meste resultater fra spesifikke studier
- Finnes i mange "innpakninger": PubMed, Medline/Ovid, Medline/WebSpris...
- Medline alene gir ikke et fullstendig kunnskapsbilde, bør supplere med andre baser

Cochrane Library (CL)

- Den beste kilden for å finne systematiske oversikter og kontrollerte studier ang. **effekt av tiltak for behandling og forebygging**
- Består av flere delbaser:
 - Cochrane Reviews Cochrane Database of Systematic Reviews (CDSR),
 - Other Reviews Database of Abstracts of Reviews of Effects (DARE),
 - Clinical Trials Cochrane Central Register of Controlled Trials (CENTRAL) med flere
- Gratis tilgjengelig i Norge www.cochrane.no

Clinical Evidence

Raske svar til praktisk klinikk

- Noe over 200 vanlige kliniske problemstillinger
- Oppsummerer den beste, tilgjengelige forskningen om effekt og bivirkning av behandling
- Informasjonen er basert på systematiske oversikter og primærstudier

UpToDate

Raske svar til praktisk klinikk

- Indremedisin, gynekologi, obstetikk, pediatri og allmennmedisin
- Anbefalingene er basert på en kombinasjon av evidens fra litteratur og ekspertuttalelser
- Styrke: praktisk rettet - lett å bruke

Siteringer – regler og etikk

- Kilde oppgis for:
 - Bøker, kapitler, tidsskriftartikler, avisartikler, rapporter, nett-sider
 - dvs. *alle* typer kildemateriale som er brukt som bakgrunnsstoff i den endelige versjonen av oppgaven
- Hensikt:
 - Bidra til å presentere oppgavens omfang og grundighet – og underbygge argumentasjon
 - Finne tilbake til sitert materiale
 - Æres den som æres bør

Siteringer - ulike fagtradisjoner

- Biomedisinske fag – Vancouver

(1) Thelle D, Laake P. Epidemiologisk forskning: begreper og metoder. I: Benestad HB, Laake P, red. *Forskningsmetode i medisin og biofag*. Oslo: Gyldendal akademisk, 2004. s. 243-281.
- Psykologi og helsefag – APA

Thelle, D. & Laake, P. (2004). Epidemiologisk forskning: begreper og metoder. I *Forskningsmetode i medisin og biofag*. (pp. 243-281). Oslo: Gyldendal akademisk.
- Humaniora – Harvard

Thelle, D. og Laake, P. Epidemiologisk forskning: begreper og metoder. I: H.B. Benestad and P. Laake, red. *Forskningsmetode i medisin og biofag*. Oslo, Gyldendal akademisk, 2004. 243-81.

Unngå plagiat

- Allmenn kunnskap skal ikke siteres, f.eks.

Mennesket trenger oksygen. Ernæringen må inneholde vann.
- Direkte sitat merkes med " " i teksten, eller innrykket på egen linje – avhengig av lengde
- Parafisering av sitat skal også kildeangis, f.eks.

Ifølge finansminister Stina Gryhn vil det allikevel ikke avsettes flere midler til helsesektoren... (1)
- Uakseptabel parafisering: når kun få ord er endret og sitering utelatt

Hvis du er usikker...

- Sitér heller en gang for mye enn for lite

Husk at...

- Internett og andre e-kilder behandles på lik linje med tradisjonelle kilder

Vancouver: Eksempel-referanser

Tidsskrift for den norske lægeförening
Forfatterveiledning m/eksempelsamling av referanser:

www.tidsskriftet.no > For forfattere

www.nlm.nih.gov/bsd/uniform_requirements.html

Forslag til litteratur

- Benestad HB, Laake P. Forskningsmetode i medisin og biofag. Oslo: Gyldendal akademisk, 2004.
- Friis S, Vaglum P. Fra idé til prosjekt – en innføring i klinisk forskning. 2. utg. Oslo: Tano Aschehoug, 1999.
- Dalland O. Metode og oppgaveskriving for studenter. 3. utg. Oslo: Gyldendal akademisk, 2000.
- Prosjektoppgave i grunnstudiet medisin
www.med.uio.no/studier/medisin/oppgave/info.html

Publiser oppgaven elektronisk

Reference
Manager

Bruk rasjonelle hjelpemidler

Reference Manager = Elektronisk arkiv og "publiseringsassistent på boks"

Mer informasjon:

www.ub.uio.no/umh/refman

DUO

Digitale utgivelser ved UIO

Lær å skrive strukturert

Mal for oppgaveskriving
Publiser elektronisk
Permanent nett-adresse
Behold opphavsretten
Gjør arbeidet mer tilgjengelig
Gjenfinnbart (inter)nasjonalt
Bli sitert

Last ned oppgavemalen
www.duo.uio.no/dokumentasjon_ny/studenter/skrive/skrive_word.html